

Spinternet

Het internet in kleutertaal

Opdracht: Na een interactieve introductie door Haas, legt moeder spin via een geëmbbede animatie (van YouTube) het (Sp)internet uit en tekent de leerkracht samen met de klas een kleurrijke digitale tekening die via het (Sp)internet verstuurd wordt naar een andere computer of tablet. De leerling maakt een tekening over wat hij of zij met het (Sp)internet wil doen.

Groep:	I
Tijdsduur Voorbereiding:	± 15 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	15 minuten
Tijdsduur Maken:	10 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	15 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik:
	G1: Weten dat er programma's bestaan.
	G2: Kan zich oriënteren binnen afgebakende mediaomgevingen met een enkelvoudige menustructuur
Mediawijsheid competentie:	B1: Bewust zijn van media in de samenleving
	C2: Gebruikt eenvoudige toepassingen om eigen content te creëren.

Leerdoelen:

- De leerling kan internet en media in de leefomgeving herkennen.
- De leerling kan praten over het surfen op het internet (met behulp van een muis, door te navigeren - klikken, op buttons/knop - verzendknop/icoon YouTube).
- De leerling kan zijn of haar (les)ervaring met internet gebruiken als inspiratiebron voor een tekening over het internet.

Meer informatie: http://www.mijnnaamishaas.nl/spinternet/downloads/Lesbrief_Spinternet.pdf

Kijken!

Voorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - de leerling kan internet en media in de leefomgeving herkennen.
 - de leerling kan praten over het surfen op het internet (met behulp van een muis, door te navigeren - klikken, op buttons/knop - verzendknop/icoon YouTube).

Benodigdheden

- Zet de tafels in een handige opstelling zodat iedereen het digibord kan zien.
- Controleer de browsermogelijkheden van het schoolnetwerk. Het spel van 'Mijn naam is Haas' is alleen beschikbaar wanneer u het spel in Google Chrome of Mozilla Firefox speelt. Door technische beperkingen in overige browsers, zoals Microsoft Internet Explorer of Apple Safari krijgt je automatisch een uitgekleden versie van het Spinternet spel. Het spel werkt dan niet. (zie Bijlage 1)
- Laat eventueel Mozilla Firefox installeren door een systeembeheerder.
- Zet Het spel van 'Mijn naam is Haas' klaar voor gebruik. Test het eerst door de **Zet een spel klaar!** -knop te gebruiken via de desk- of laptop. En gebruik een tweede apparaat (computer, draagbare computer of Android tablet) om de 'vuurvliegies' de kans te geven via internet jouw tekening te versturen.
- Oefenen in tekenen met de muis, kan via deze website: <http://www.ikoefen.be/tekenen.php#>

Lessuggestie

- Activeer voorkennis door aan het begin van de les te vragen of iemand weet wat internet is, of iemand thuis internet heeft en via welk apparaat er internet wordt gebruikt. Laat ondersteunend het icoon van de browser(s) zien (Internet Explorer, Edge, Firefox, Safari, Opera, Google Chrome. Meer informatie in Bijlage 1).
Vraag of ze filmpjes kijken via een telefoon, tablet, computer of televisie van YouTube, Vimeo of een streamingsdienst zoals Netflix.
- Sta eens stil bij de inrichting van het klaslokaal met haar computers en het digibord. Hoe omschrijf je het schoolbord van de 21e eeuw? Vertel dat het digitale schoolbord (via de computer) gebruik maakt van het internet.
- Vertel al je handelingen/stappen aan de klas tijdens het spel van 'Mijn naam is Haas'. Attendeer de leerlingen op de adresbalk, alle buttons, muisklikken en/of de lijnen die je trekt met de muis. Deze zijn via het grote scherm zichtbaar, waardoor de leerlingen meteen de juiste benamingen meekrijgen.
- Tijdens het spel wordt er gevraagd om een tekening te maken. Maak deze samen met de klas. Verwerk een jaargetijde, een weekthema of recente gebeurtenis in de eenvoudige, met de muis getekende, tekening.

Maken!

Opdracht: maak een tekening met de kleuren zwart, bruin, rood, oranje, geel, donkergroen, licht groen, donkerblauw, licht blauw, paars, roze en grijs over wat jij wilt doen met (Sp)internet.

Vorbereiding

- De leerling kan zijn of haar ervaring met internet gebruiken als inspiratiebron voor een tekening over wat hij of zij met het (Sp)internet wil doen.

Benodigheden

- Papier.
- Kleurpotloden (gebruik de kleuren van het programma: zwart, bruin, rood, oranje, geel, donkergroen, licht groen, donkerblauw, licht blauw, paars, roze en grijs).
- Controleer of de benodigde materialen op voorraad is en in goede staat zijn.

Lessuggestie

- Haal nog even op wat bij het 'Kijken!' besproken is.

Verwoorden!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
 - de leerling kan vertellen over zijn tekening van het (Sp)internet
 - de leerling kan een gebruik(er)sdoel van internet benoemen

Reflectie

- Wat zien we als we alle tekeningen bekijken?
(Versillen en overeenkomsten: laat de leerlingen door middel van de tekeningen en verhalen inzien hoeveel je kunt doen met internet.)
- Wat zien we als we kijken naar het gesponnen web (verbinding, netwerk).

Presentatie

Maak samen met de leerlingen met behulp van wol of touw in een kleine kring een web/netwerk van alle tekeningen. Probeer de vaart erin te houden, omdat het maken van het web alleen lukt als iedereen blijft meedoen.

De leerling vertelt kort wat er te zien is op de tekening, legt de tekening onder zijn of haar stoel en geeft de beurt aan iemand tegenover in de kring. Eerst wordt de naam genoemd, zodat het web goed gesponnen kan worden. De leerling (of leerkracht) gooit of rolt het bolletje telkens naar een andere leerling. Maak als het kan een foto (van bovenaf) zodat de leerlingen via het digibord de foto kunnen bekijken. Ze zien dat er een web, dus netwerk van tekeningen over het (Sp)internet is opgebouwd. Deze foto kan, mits er toestemming is, ook het (sociale media) net op.

Bijlage I

Internet volgens Wikipedia (2016)

Internet is een netwerk van computernetwerken (intranet en extranet). Een computernetwerk is over het algemeen alleen beschikbaar binnen een organisatie of gebouw, een beperking die opgeheven wordt door een internet. Om een internet goed te laten werken is het nodig om afspraken te maken over protocollen. Een bijna universeel gebruikt protocol is het zogenaamde Internetprotocol (IP). Computers in verschillende computernetwerken kunnen dankzij die afspraken met elkaar communiceren.

Het **internet** is de benaming voor een zeer groot, de hele aarde omspannend openbaar netwerk van computernetwerken, waarvan de afspraken worden beschreven in de Requests for Comments die worden beheerd door de Internet Engineering Task Force. De oorsprong van het internet is terug te voeren tot ARPANET, een in 1969 in de Verenigde Staten gebouwd militair netwerk, dat later voor algemeen gebruik geschikt is gemaakt vanuit Amerikaanse universiteiten. Inmiddels is het internet een mondiaal fenomeen, dat het karakter van massamedium heeft gekregen. Als een van de succesfactoren wordt wel genoemd dat het volledige internet eigendom van niemand is, terwijl de fysieke onderdelen wel degelijk een eigenaar hebben. In het dagelijkse spraakgebruik wordt met internet vaak het World Wide Web bedoeld, maar dat is slechts een van de vele diensten die kunnen worden gebruikt via het internet. Andere bekende diensten zijn e-mail, VoIP, FTP en Usenet.

Browser

Om je vrij en privé op het internet te kunnen begeven, vindt Bits of Freedom het ook belangrijk dat je weet wat de browser met jouw gegevens doet. "Firefox en Chrome kennen allebei uitgebreide privacy-instellingen. Helaas kleven er aan Google Chrome een aantal privacy-bezwaren. Daarom raden wij Mozilla Firefox aan."

Neem daarom voor meer veiligheid in de browser en een beter functionerende webpagina van Spinternet contact op met de IT-beheerder van het schoolnetwerk. Zij kunnen de installatie van de browser verzorgen en eventuele vragen beantwoorden.
<https://support.mozilla.org/nl/kb/firefox-downloaden-en-installeren-windows>

YouTube volgens Wikipedia (2016)

YouTube is een website waar de gebruiker filmpjes kan publiceren, maar in ruil daarvoor YouTube het recht geeft de filmpjes te hergebruiken en te verkopen.[1][2] De slagzin van de website is YouTube, Broadcast Yourself. YouTube werd in februari 2005 door drie medewerkers van PayPal opgericht. De website werd in 2006 eigendom van Google.

Bronnen:

Mijn naam is Haas. (2011). Spinternet stappenplan: Handleiding voor een leerzame media-activiteit www.mijnnaamishaas.nl/spinternet. Gedownload op 9 september 2016, van http://www.mijnnaamishaas.nl/spinternet/downloads/Lesbrief_Spinternet.pdf

Slotboom, G. (z.d.) Alle Internet Browsers. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <http://www.alleinternetbrowsers.nl/>

Westerlaken, N. (z.d.). Veilig in de browser: Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://toolbox.bof.nl/playlist/veiligbrowsen/>

Wikipedia. (2016, 18 augustus). Internet. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Internet>

Wikipedia. (2016, 20 augustus). YouTube. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/YouTube>

Uit de oude doos

M2.1

Opdracht: De leerling maakt kennis met oude media en nieuwe media door middel van pictogrammen en/of echte apparaten. De leerling maakt een tekening van hun huis waarin ze aangeven waar de media te vinden is.

Groep:	2
Tijdsduur Voorbereiding:	± 15 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	10 minuten
Tijdsduur Maken:	10 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	10 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik:
Mediawijsheid competentie:	GI: Weten dat er programma's bestaan. BI: Bewust zijn van media in de samenleving CI: Kan keuze maken uit een pictogrammen-menu.
Meer informatie:	zie Bijlage 2

Leerdoelen:

- De leerling kan internet en media in de leefomgeving herkennen.
- De leerling kan praten over het surfen op het internet (met behulp van een muis, door te navigeren - klikken, op buttons/ knop - verzendknop/icoon YouTube).
- De leerling kan zijn of haar (les)ervaring met internet gebruiken als inspiratiebron voor een tekening over het internet.

Vorbereiding

- De leerling maakt kennis met diverse media. Hierdoor ontstaat bewustwording over de rol en invloed van media in de huidige samenleving (medialisering).
- De leerling ervaart wat media is en hoe, waar en wanneer hij of zij ermee in aanraking komt.
- De leerling komt in aanraking met de geschiedenis van communicatie.
- De leerlingen ziet in dat techniek dingen sneller en gemakkelijker maakt.

Kijken!

Opdracht I: De Doos uitpakken

In de klas staat een gesloten doos met daarin verschillende foto's van media, waaronder onder een boek, tablet, tv, computer, tijdschrift, krant, walkman en smartphone.

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - Herkent en heeft begrip van de bedieningslogica van apparaten en toepassingen.
 - Onderzoekt wat er kan met media.

Benodigdheden

- Verzamel (gebruikers)informatie over de media (zie bijlage 2). Hoe maakt het apparaat in gebruik bepaalde handelingen makkelijker en sneller in vergelijking met vroeger?
- Zoek eventueel filmpjes op om de bediening van het apparaat te illustreren.
- Zoek eventueel filmpjes op om de mogelijkheden van het apparaat te illustreren.

Lessuggestie

- Open de doos in de kring. Geef een willekeurige foto uit de doos aan een leerling en vraag wat het is.
- Laat de leerling vertellen wat hij denkt dat het is. Zeg niet of het antwoord goed of fout is.
- Vraag de groep of het antwoord van de leerling klopt. Klopt het niet, vraag dan of zij wel weten wat het is.
- Weten de leerlingen niet wat er op de foto staat, geef dan zelf uitleg. Vertel bijvoorbeeld waaraan je het medium kunt herkennen, waarvoor je het gebruikt en wat je er allemaal op kunt bekijken of in kunt lezen. Vergeet niet bij de nieuwe media toe te lichten hoe het apparaat in gebruik bepaalde handelingen makkelijker en sneller maakt in vergelijking met vroeger?
- Hang na afloop van het lesonderdeel de foto's goed zichtbaar op in het klaslokaal, bijvoorbeeld aan een waslijntje met knijpers of op het prikbord.

Maken!

Opdracht 2: Tekening over media maken

Laat de leerlingen een tekening maken van hun huis waarin ze aangeven waar de media te vinden is.

Vorbereiding

- De leerling verwerkt de kennis met diverse media in een tekening. Hierdoor ontstaat bewustwording over de rol en invloed van media in de huidige samenleving. (medialisering)

Presentatie

- Bedenk samen met de leerlingen wat een goede plek in de klas of school is om deze tekeningen ten toon te stellen. Alle tekeningen bij elkaar laten de verschillende vindplaatsen van media in huis zien.

Verwoorden!

Opdracht 3: Wandel en wissel uit over media

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling kan vertellen over de media die hij of zij gebruikt.
 - De leerling kan vertellen over de gebruikersmogelijkheden van (nieuwe) apparaten en toepassingen en kan vertellen over de bedieningslogica van de oude media.

Reflectie

- Nadat alle foto's van de verschillende media zijn uitgepakt en tekeningen zijn gemaakt, is het tijd om ervaringen erover uit te wisselen. Dit gebeurt met een coöperatieve werkvorm wandel - wissel uit.

Lessuggesties

- Alle leerlingen verspreiden zich met de tekening in de hand onafhankelijk van elkaar in het lokaal. En blijven lopen totdat de leerkracht 'Sta still!' roept, dan stopt iedereen. Elke leerling vormt een duo met degene die het dichtstbij staat. De leerkracht stelt een vraag of geeft een opdracht.

Bijlage 2

Door betekenisvol of ook wel authentiek leren genoemd, wordt de combinatie met echte media/apparaten uit 'de oude doos' meer bereikt. Volgens Cultuurnetwerk Nederland (2006) is de dialoog met de sociale en culturele omgeving een belangrijk instrument om actief tot nieuwe, betekenisvolle kennis te komen. Verworven nieuwe kennis wordt namelijk gekoppeld aan al bestaande inzichten.

Telefoon

Geschiedenis

<http://www.beeldengeluid.nl/media/1429/100-jarige-geschiedenis-van-de-telefoon>

<http://www.schooltv.nl/video/de-geschiedenis-van-de-telefoon-uitgevonden-door-graham-bell/>

Mobiel

Hoe werkt je mobiel?

<https://teleblik.nl/media/1212711>

Radio

Geschiedenis

<http://www.rotterdamradiomuseum.nl/index.php/kennisbank/44-het-ontstaan-van-de-nederlandse-radio>

Verdiepende informatie over mediagebruik 5/6 jaar

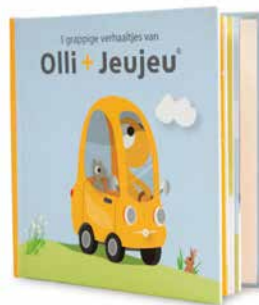
Tipsheet Mediagebruik: Adviezen voor professionals.

<http://www.nji.nl/Download-Nji/Publicatie-Nji/Tipsheet-mediagebruik-3-5-jaar-voor-professionals.pdf>

Publicatie: Hoe om te gaan met media voor de allerkleinsten?

<http://www.cubiss.nl/sites/default/files/bestanden/kennisbank/PUBLICATIE%20-%20Samen%20wijs%20met%20media%20-%2020150703.pdf>

Bijlage 3

Bronnen:

Albers, M. (2016, maart) Samen wijs met media: Hoe om te gaan met media voor de allerkleinsten?
Gedownload op 9 september 2016, van

<http://www.cubiss.nl/sites/default/files/bestanden/kennisbank/PUBLICATIE%20-%20Samen%20wijs%20met%20media%20-%2020150703.pdf>

Appelman, E. (z.d.). De geschiedenis van de telefoon: Uitgevonden door Graham Bell. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <http://www.schooltv.nl/video/de-geschiedenis-van-de-telefoon-uitgevonden-door-graham-bell/>

Cubiss. (z.d.). Lespakket Wijs met media: lespakket. Gedownload op 9 september 2016, van <http://www.cubiss.nl/sites/default/files/bestanden/paginas/CUBISS-lespakket-groep1en2.pdf>

Cultuurnetwerk Nederland. (2006). Zicht op... het nieuwe leren en cultuureducatie: Achtergronden, literatuur en websites. Gedownload op 9 september 2016, van <https://www.onderwijsmaakjesamen.nl/bijlagen/zichtopnieuweleren.pdf>

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. (z.d.). 100-jarige geschiedenis van de telefoon. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <http://www.beeldengeluid.nl/media/1429/100-jarige-geschiedenis-van-de-telefoon>

Nederlands Jeugdinstituut. (2015). Tipsheet Mediagebruik: Adviezen voor professionals. Gedownload op 9 september 2016, van <http://www.nji.nl/nl/Download-Nji/Publicatie-Nji/Tipsheet-mediagebruik-3-5-jaar-voor-professionals.pdf>

Mediawijzer.net. (z.d.) Kinderen 0-6 jaar. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://www.mediawijsheid.nl/kinderen/>

Teleblik. (z.d.). Hoe werkt je mobiel? Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://teleblik.nl/media/1212711>

Door de ogen van opa en oma

M3.1

Beeldbellen

Opdracht: De leerling maakt een blikjestelefoon, leert meer over beeldbellen door een beeldgesprek met een opa en oma of naar een conservator/educator bij een cultuurhistorisch museum of historische vereniging over telefoneren.

Groep:	3
Tijdsduur Voorbereiding:	± 30 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	10 minuten
Tijdsduur Maken:	15 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	15 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik:
	G1: Weten dat er programma's bestaan.
	G2: Kan het programma opstarten en sluiten, en werken in verschillende levels.
Mediawijsheid competentie:	B1: Maakt kennis met verschillende mediatypen
	C2: Onderhoudt onder begeleiding via sociale netwerken contact met zowel familie, vrienden, verenigingsgenoten en medescholieren.

Leerdoelen:

- De leerling maakt kennis met beeldbellen, waardoor de wereld in de klas wordt gebracht
- De leerling herkent internet en media in de leefomgeving
- De leerling kijkt met behulp van een webcam/camera (film) anders naar zichzelf en de omgeving
- De leerling maakt kennis met een oudere manier van bellen
- De leerling maakt kennis met de mogelijkheden van beeldbellen
- De leerling kan zijn of haar (Maak!)ervaring gebruiken in het gesprek met de beeldbeller

Facultatief: De leerling maakt kennis met het "oude" medium (school)radio

Meer informatie:

Skypen of een andere manier van beeld- of videobellen is een concrete, zintuiglijke ervaring. Het prikkelt kinderen zich in te leven en is daarom ervaringsgericht leren. De focus van de les ligt op de telefoon en het telefoneren, maar is uit te breiden met de (school)radio.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - de leerling kan een onderscheid herkennen tussen telefoneren met een oude telefoon via telefoonkabel en bellen via draadloos netwerk of internet.
 - de leerling kan internet en media in de leefomgeving herkennen.

Benodigheden

- Zet het digitale schoolbord en de computer met internet aan en zoek het e-book over De telefoon op. Deze is te vinden op de (online) werkstukpagina in de categorie techniek en wetenschap van bibliotheek.nl.
- Controleer de mogelijkheden van het schoolnetwerk rondom beeldbellen. Is er een computer, laptop of tablet met camera aanwezig? Kan deze gekoppeld worden aan het digitale schoolbord? Neem contact op met de systeembeheerder/IT-er om alle mogelijkheden voor het beeldbellen door te nemen en eventuele installaties uit te voeren.
- Doe een oproep voor een beeldbel-gesprek via Twitter, Facebook, website en/of nieuwsbrief van de school of benader betrokken ouders of vrijwilligers van de school. Wees duidelijk over de dag en het tijdstip van het live gesprek. En leg het doel van de les uit.

Lessuggestie

- Activeer voorkennis door aan het begin van de les te vragen of iemand weet wat internet is. Vraag of iemand weet wat Skype, FaceTime, beeld- of videobellen is. En of iemand er al ervaring in heeft.
- Lees samen met de klas het e-book over De telefoon.
- Leg vervolgens uit dat de smartphone nu ook kan beeldbellen. En dat naast slechthorende en doven mensen ook horende mensen gebruik maken van het beeldbellen. Licht de diverse aanbieders toe.

Maken!

Opdracht: maak een blikjestelefoon.

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling herkent en ervaart de blikjestelefoon als bellen of verbinding maken voor een gesprek.
 - De leerling krijgt of bedenkt vragen over het telefoneren.

Benodigheden

- Bekijk de tutorial van Jeugdbieb of lees de beschrijving via proefjes.nl. Bepaal welke materialen jij nodig hebt. En of je voorwerk kan en wil verrichten.
- Materialen
 - Blikjes of bekertjes
 - Spijkers, hamer òf lucifers en schaar
 - touw
 - eventueel versiering voor op de drager

Lessuggestie

- Haal nog even op wat bij het 'Kijken!' besproken is en maak de link naar verbinding maken. Maak daarbij de link naar verbinding via een draad en verbinding via kabel of draadloos met internet.

Verwoorden!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
 - de leerling kan vertellen en een vraag stellen over een oudere manier van bellen.
 - de leerling kan vertellen over zijn ervaring met de blikjes telefoon.

Benodigheden

- Maak een account aan en verzin een gebruikersnaam en wachtwoord met de groep. Vertel dat je een wachtwoord geheim houdt.
- Er is een tablet, telefoon, laptop of computer met camera of webcam nodig, die je koppelt aan het digitale schoolbord.
- Test je verbinding met je gesprekspartner.

Lessuggestie

- Maak gebruik van de tips uit de publicatie Mediawijsheid op de basisschool van Kennisnet in bijlage 4.

Bijlage 4

Tips uit de publicatie Mediawijsheid op de basisschool van Kennisnet (2013).

Interview met Skype

1. Download Skype

Op www.skype.com download je het (gratis) programma op een computer, tablet of telefoon met een camera. Op de site staat onder het kopje info uitgelegd hoe Skype werkt.

2. Maak een account aan

Bedenk een gebruikersnaam en wachtwoord. Je kunt met je leerlingen overleggen wat een goed wachtwoord is, en hoe je ermee omgaat. Eenmaal ingelogd kun je gratis bellen met andere Skypers, wereldwijd.

3. Ga iemand interviewen

- Bereid je goed voor. Bedenk een onderwerp en bespreek van tevoren met de klas wat jullie willen vragen en wie de vragen gaat stellen. Bijvoorbeeld door een top 5 van vragen te maken. De bedenker van de gekozen vraag mag hem ook stellen.
- Stel open vragen. Bijvoorbeeld: Waarom bent u boer geworden? Een gesloten vraag is: Bent u boer geworden omdat u die- ren leuk vindt?
- Toon oprechte interesse. Knik bijvoorbeeld af en toe ja om de ander aan te moedigen.
- Bedank de geïnterviewde. Het is niet vanzelfsprekend dat iemand meewerkt. Een aardig woord tot slot geeft iedereen een goed gevoel.

4. Neem je videogesprek op

- Voor Mac: Call Recorder, niet gratis (wel 'free demo'): www.ecamm.com/mac/callrecorder of via www.stmko.nl/call.
- Voor Windows: CamStudio (gratis), www.camstudio.org of MP3 Skype Recorder (gratis), www.voipcallrecording.com.

5. Plaats je video op YouTube

Bewerk je video met iMovie (Mac) of Moviemaker (Windows), verwijder de 'saai' stukken en zorg dat je video een kop en een staart heeft. Plaats je filmpje op YouTube, www.youtube.com.

Informatie over communicatie

<http://www.muscom.nl/>

Uitleg blikjes-/bekertjestelefoon

<http://www.proefjes.nl/proefje/081>

<https://www.jeugdbieb.nl/detail.php?sID=3596>

Meer informatie over de telefoon

<http://www.bibliotheek.nl/werkstuk/basisschool-groep-5-6/techniek-en-wetenschap/telefoon.html>

Les-uitbreiding

Geluidstrillingen

<http://www.proefjes.nl/proefje/034>

Radio

<http://www.bibliotheek.nl/werkstuk/basisschool-groep-5-6/techniek-en-wetenschap/radio.html>

<http://www.rotterdamradiomuseum.nl/>

<http://www.onderwijsmuseum.nl/> (schoolradio)

Gebruikersinformatie bij het beeldbellen/videogesprekken

Skype (Microsoft)

<https://www.skype.com/nl/download-skype/skype-for-computer/>

<https://www.skype.com/nl/download-skype/skype-for-tablet/>

Google Hangouts (android)

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.google.android.talk&hl=nl_NL

FaceTime (Apple)

<https://support.apple.com/nl-nl/HT204380>

Facebook

<https://www.facebook.com/help/240197935990595>

Bronnen:

Jeugdbieb. (z.d.). Blikjes telefoon. Geraadpleegd op 9 september 2016, van

<https://www.jeugdbieb.nl/detail.php?sID=3596>

Koninklijke Bibliotheek. (2015). Telefoon. Geraadpleegd op 9 september 2016, van

<http://www.bibliotheek.nl/werkstuk/basisschool-groep-5-6/techniek-en-wetenschap/telefoon.html>

Stichting proefjes. (2014). Bekertjestelefoon. Geraadpleegd op 9 september 2016, van

<http://www.proefjes.nl/proefje/081>

WWW-les

Wie weet wat

M4.1

Opdracht: Na een inleiding met instructies gaan de leerlingen in groepjes aan de slag om het toegewezen medium te ontmaskeren. In een mini presentatie vertelt elk groepje over hun woordweb met behulp van de W's. Met de klas wordt het filmpje over mediadragers van vroeger met de bevindingen van andere kinderen bekeken. Hierna gaan ze hun eigen gebruik onder de loep nemen.

Groep: 4
Tijdsduur Voorbereiding: ± 15 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)

Tijdsduur Kijken: 10 minuten

Tijdsduur Maken: 15 minuten

Tijdsduur Verwoorden: 25 minuten

Focus op competentiegroep: **Begrip:**

BI: Kan de verschillen benoemen tussen verschillende media: tv, boek, enz.

Mediawijsheid competentie: **CI:** Kan diverse gedrukte, digitale en audiovisuele informatiebronnen benutten om basale informatie te vinden.

GI: Kan verschillende apparaten en platformen gebruiken

Leerdoelen:

- De leerling maakt verder kennis met de 'oude' media. Hierdoor ontstaat bewustwording over de rol en invloed van media in de huidige samenleving (medialisering).
- De leerling kan de verschillen en de overeenkomsten tussen diverse media benoemen. En leert onderscheid te maken tussen de verschillende media.
- De leerling kan verschillende apparaten en platformen herkennen en/of gebruiken

Meer informatie:

Leerlingen leren onderscheid te maken tussen verschillende media door onderzoekend te leren. Daarnaast krijgen ze inzicht in de keuzemogelijkheden en weten ze welke media je waarvoor gebruikt. Verdieping in de media en mindmappen, zie bijlage 5.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
De leerling maakt verder kennis met de 'oude' media.
De leerling kan de verschillen en de overeenkomsten tussen diverse media benoemen. En leert onderscheid te maken tussen de verschillende media.

Benodigheden

- De geprinte foto's uit de bijlage 5.

Lessuggestie

- Activeer voorkennis door aan het begin van de les te vragen of iemand weet over welke oude media zij hebben geleerd op school? Vraag naar de les uit groep 2 over de pictogrammen/afbeeldingen 'uit de oude doos' en refereer aan het beeldbel-gesprek over telefoneren vorig schooljaar. Wat weten ze daar nog van?
- Vertel dat de leerlingen in de tijdmachine stappen mét de kennis die zij nu bezitten. Ze gaan de media samen proberen te ontmaskeren. Ze krijgen per groep een medium via een afbeelding aangereikt.

Maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling herkent en benoemt de verschillen en overeenkomsten van diverse media.
 - De leerling herkent en benoemt de (verschillende) gebruikersfuncties van media.
 - De leerling kan op eigen wijze zijn ideeën, fantasieën en gedachten vormgeven en inbrengen voor het onderzoek en de samenwerking.

Benodigheden

- Digitale schoolbord met internetverbinding.
- YouTube filmpje
- Materialen:
 - papier
 - pen en/of potloden

Lessuggestie

- Laat de leerlingen in een groep een woordweb maken van of mindmap over het onbekende voorwerp met behulp van de W's. Dit mag met woorden en tekeningen.
 - Wat is het? (In het midden is er plaats voor de foto en/of naam.)
 - Voor wie is het gemaakt?
 - Wat kun je ermee?
 - Waar kun je het mee vergelijken en waarom? Wat voor apparaat of ding hebben we nu ervoor?
- Vertel dat de leerlingen door het maken van het woordweb of de mindmap onderzoeken wat het gekregen voorwerp is. Dat ze met de groep in de denkbeeldige tijdmachine gaan stappen. Het voordeel is dat ze hun kennis uit 2016 mogen gebruiken voor het ontmaskeren van het voorwerp.

Verwoorden!

Vorbereiding

Benodigheden

- Digitale schoolbord met internetverbinding.
- Computerlokaal met computers.
- Plakband of tape om de woordwebben op te kunnen hangen.

Reflectie

- De bevindingen worden in het kort aan de anderen gepresenteerd. Na de minipresentaties per groep over hun afbeelding en woordweb/mindmap, laat je het filmpje over de mediadragers van vroeger en de bevindingen van andere kinderen zien.
- Vergelijk de resultaten van de groepjes met de resultaten van de kinderen in het filmpje. Er is hier geen sprake van goed of fout.
- Hang alle woordwebben/mindmaps op en laat de leerlingen inzien dat je kunt zoeken via een afbeelding en via woorden. En dat dit digitaal via het web (internet) ook kan.
- Als er een computerlokaal beschikbaar is, kunnen de leerlingen de afbeelding met het groepje digitaal (nog een keer op een andere manier) ontmaskeren door de afbeeldingen te uploaden. Door 'omgekeerd afbeeldingen te zoeken' (reverse image search) via google afbeeldingen. Vertel erbij dat ze altijd het zoekresultaat op het World Wide Web aan een ouders, begeleider of leerkracht moeten voorleggen om te vragen of het resultaat, dus het antwoord klopt.
- Als er te weinig computers beschikbaar zijn, kan er klassikaal door de leerkracht gekeken worden naar de zoekresultaten van de afbeeldingen.
- Bewust worden van de gemedialiseerde samenleving lukt beter als er een link met de eigen ervaringen wordt gelegd. Hoe ziet het medium er tegenwoordig uit en/of wat lijkt erop of vervangt het? En wat zijn de ervaringen?

Bijlage 5

Film(camera)

Een filmcamera is volgens Wikipedia (2016) een toestel om snel opeenvolgende beelden vast te leggen op een lichtgevoelig medium (film) zodat ze later opnieuw bekeken kunnen worden.

De 8mm-film of 8 mm is volgens Wikipedia (2016) een formaat van een opnamemedium waar de filmstrip acht millimeter breed is.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/8mm-film>

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Filmcamera>

Meer bekijken: <http://in.beeldengeluid.nl/kanaal/2473-topmodellen-opnameapparatuur/2481-de-techniek-staat-voor-niks> (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Videocamera>)

Filmprojector

Een filmprojector volgens Wikipedia (2016) is een optisch apparaat om bewegende afbeeldingen op doorzichtig materiaal, een film, te projecteren op een doek. Een projector bestaat uit een lamp, een aantal lenzen, een vlinder en een mechaniek om de film te transporteren. De vlinder loopt synchroon met het aantal beeldjes per seconde.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Filmprojector>

Fotorol

Een fotorol (ook filmrolletje of film) is volgens Wikipedia (2016) een spoeltje met een daarop aangebrachte strook lichtgevoelig materiaal, geplaatst in een lichtdichte cassette. Deze cassette wordt in een analoge fotocamera geplaatst. Wanneer er een belichting heeft plaatsgevonden, verandert de chemische samenstelling van het filmpje en het kan dan ontwikkeld en afgedrukt worden op speciaal fotopapier of gescand worden.

Veelal werden foto's gemaakt met een kleinbeeld c.q. spiegelreflexcamera. Door de opkomst van de digitale camera wordt er steeds minder analoog gefotografeerd.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fotorolletje>

Platenspeler

Een platenspeler (ook draaitafel, grammofoon of pick-up) is volgens Wikipedia (2016) een apparaat om grammofoonplaten af te spelen. De eerste grammofoons bevatten een opwindmechanisme om de plaat te kunnen laten draaien en een hoorn om de trilling van de naald mechanisch te versterken. Moderne grammofoons bevatten een nauwkeurige en gestabiliseerde elektromotor om de plaat te kunnen laten draaien en nemen de trilling van naald op met een element. Middels een versterker wordt het kleine elektrische signaal elektronisch door bijvoorbeeld een luidspreker weergegeven.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Platenspeler>

Meer lezen: <http://in.beeldengeluid.nl/collectie/search?q=platenspelers&page=1&publiclyViewableResultsOnly=true&digitalViewableResultsOnly=false>

LP

Een langspeelplaat, ook wel vinylplaat genoemd, vaak afgekort tot lp of elpee, is volgens Wikipedia (2016) een van vinyl gemaakte grammofoonplaat van 30 cm (12 inch) diameter, die aan elke kant ruimte biedt voor 20 à 30 minuten muziek. De afkorting lp staat voor long play, omdat een volledig muziekalbum doorgaans op één plaat past. De meeste lp's moeten op 33½ toeren per minuut worden afgedraaid. Andere platenformaten zijn singles en EP's. Elke grammofoonplaat heeft per zijde één doorlopende groef bestaande uit de inloop, daarna de opname en aan het eind de uitloop. De langspeelplaat werd in 1948 geïntroduceerd door Columbia Records. In de jaren 1990 verloren langspeelplaten aan populariteit door de opkomst van de compact disc, al bleven sommige artiesten hun muziek nog steeds alleen op lp uitbrengen.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Langspeelplaat>

Diaprojector

Een diaprojector (of diascoop) is volgens Wikipedia (2016) een toestel dat gebruikt wordt om dia's op een projectiewand of projectiescherm te projecteren. In de diaprojector bevindt zich een sterke lamp van 100 à 500 watt, die via diverse lenzen een dia belicht.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diaprojector>

Een dia (of diapositief) is volgens Wikipedia (2016) een (met een zogenaamd omkeerprocedé) positief ontwikkelde kleuren- of zwart-witfoto op transparant materiaal.

Door de snelle ontwikkeling van de digitale camera is het grootschalig gebruik van dia's tot een einde gekomen. Waar vroeger na afloop van een vakantie "dia-avonden" werden georganiseerd om familie en vrienden te laten delen in de vakantievreugde, worden nu foto's op websites geplaatst, zodat iedereen op zijn eigen computer de foto's kan bekijken. Ook kunnen deze digitale foto's worden vertoond op de televisie. Het woord "dia" is nog terug te vinden in de aanduiding "diashow" (ook wel slideshow). Hiermee wordt bedoeld dat de foto's automatisch als serie kunnen worden bekeken.

Meer lezen: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Dia_\(fotografie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Dia_(fotografie))

View-Master

Een View-Master is volgens Wikipedia (2016) de merknaam van een systeem voor stereofoto's. Het systeem werd in 1938 uitgevonden door de Amerikaanse Duitser William Gruber en in productie genomen door Sawyer's, een fabriekje in Grubers woonplaats Portland (Oregon).

De dia's zijn gemonteerd in ronde kartonnen schijven, zeven paren per schijf. Deze schijven passen in een stereoscoop of dia-projector.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/View-Master>

Meer lezen: <http://www.view-master.com/en-us>

Floppy

Een diskette of floppy(disk) is volgens Wikipedia (2016) een opslagmedium dat gebruikt wordt in een computer. De diskette werd eind jaren zestig door IBM ontwikkeld in een 8 inchversie. Na de opkomst van de pc in de jaren tachtig was het medium alomtegenwoordig voor gegevenstransport tussen verschillende computers, als extern geheugen of back-up. De laatste floppy-disks werden in 2011 door Sony geproduceerd.[1]

Een diskette bestaat uit een dun, flexibel (waarvan de Engelse benaming floppy is afgeleid), rond stuk plastic, bedekt met een magnetiseerbare laag en gevat in een vierkant of rechthoekig omhulsel.

De schijf wordt gelezen en beschreven in een zogenaamde floppydiskdrive, FDD of diskettestation, niet te verwarren met een 'fixed disk drive', dat een oude IBM-benaming is voor een harde schijf.

Meer lezen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diskette>

Instructie voor met afbeeldingen zoeken

https://support.google.com/websearch/answer/1325808?p=ws_images_searchbyimagetooltip&visit_id=1-636129335359116858-3038358560&rd=1

Informatie over mindmappen

<https://www.jufbianca.nl/2013/11/mindmappen-met-kleuters/>

<http://www.mindmappenmetkleuters.nl/articles/2013/01/07/mindmappen-met-kleuters-in-praxisbulletin.html>

<http://www.mindmappenmetkleuters.nl/public/mindmappenmetkleuters.pdf>

Filmcamera
Platenspeler
View-Master

Filmprojector
LP
Diskettes

Fotorol
Diaprojector

Bronnen:

Uitgeverij Malmberg. (2011, 30 juni). *Vroeger dat was een tijd... geleden!* (Mediadragers van vroeger; door Malmberg) [videobestand]. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://youtu.be/fjVOCaF5zzg>

Cubiss. (z.d.). *Lespakket Wijs met media: lespakket*. Gedownload op 9 september 2016, van <http://www.cubiss.nl/sites/default/files/bestanden/paginas/CUBISS-lespakket-groep3en4.pdf>

Wikipedia. (2016, 23 juni). *8-mm-film*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/8mm-film>

Wikipedia. (2016, 11 mei). *Dia (fotografie)*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van [https://nl.wikipedia.org/wiki/Dia_\(fotografie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Dia_(fotografie))

Wikipedia. (2016, 1 juni). *Diaprojector*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diaprojector>

Wikipedia. (2016, 19 maart). *Diskette*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diskette>

Wikipedia. (2016, 26 juni). *Filmcamera*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Filmcamera>

Wikipedia. (2016, 25 mei). *Filmprojector*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Filmprojector>

Wikipedia. (2016, 2 juni). *Fotorolletje*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fotorolletje>

Wikipedia. (2016, 19 september). *Langspeelplaat*. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Langspeelplaat>

Wikipedia. (2016, 1 juni). *Platenspeler*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Platenspeler>

Wikipedia. (2016, 20 mei). *View-Master*. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/View-Master>

Karaoke je mee!

M5.1

Opdracht: De leerling maakt kennis met het fenomeen karaoke, de online muziekdiensten en vindplaatsen van muziek. In een groepje zoekt en selecteert de leerling een instrumentale en/of karaoke clip met songtekst. Elk groepje presenteert en zingt zijn nummer voor de klas. Het populairste nummer wordt met de hele klas gezongen.

Groep:	5
Tijdsduur Voorbereiding:	± 30 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	15 minuten
Tijdsduur Maken:	20 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	25 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik:
	GI: Kan geschikte apparaat/platform bij het doel kiezen.
	CI: Kan bij verschillende informatiebehoefte het juiste medium kiezen. Kan de aard van informatiebronnen inschatten: weet bijvoorbeeld informatieve bronnen van entertainmentbronnen te onderscheiden. Kan (crossmediaal) schakelen tussen diverse informatiebronnen. Weet diverse online informatiebronnen te benutten om informatie te vinden en te gebruiken voor eigen doel.
Mediawijsheid competentie:	BI: Maakt kennis met verschillende mediatypen C2: Onderhoudt onder begeleiding via sociale netwerken contact met zowel familie, vrienden, verenigingsgenoten en medescholieren.

Leerdoelen:

- De leerling ontwikkelt een taalgevoel door middel van songteksten.
- De leerling leert meer over de elementen van karaoke.
- De leerling leert een songtekst, clip en/of instrumentale versie op internet op te zoeken.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling leert meer over de elementen van karaoke.
 - De leerling leert meer over de online vindplaatsen van muziek en muziekdiensten.

Benodigdheden:

- Digitale schoolbord
- De geprinte songtekst van een populair nummer

Lessuggesties:

- Zoek op YouTube de instrumentale versie van een populair lied op. Vraag eens een week van tevoren rond welke nummers van een animatiefilm, kinderen voor kinderen, junior songfestival of top 40-nummer populair op school zijn.
- Zoek op en zet de clip klaar voor vertoning op het digibord.
- Print de songtekst uit.
- Leer meer over de gratis versie van de online muziekdienst Spotify en maak een klassikaal account aan op Spotify, zie bijlage 6.
- Maak eventueel een klassikaal account/kanaal van YouTube aan als je ervoor kiest om de filmpjes van de klas in een afspeellijst te bewaren en af te spelen.

- Maak kennis met Muziekweb, de muziekbibliotheek van Nederland. Deze database is niet alleen een kanaal om Cd's te lenen van en in zijn geheel te luisteren in de bibliotheek, maar ook een manier om gericht muziek via YouTube en/of Spotify thuis of op school te beluisteren. Meer informatie in bijlage 6.
- Activeer aan het begin van de les de voorkennis over YouTube. Vraag of de leerlingen ook playbacken op of meezingen met hun favoriete nummer(s). Vertel daarna meer over de ontstaansgeschiedenis.
- Activeer kennis over de verschillende muziekdiensten op internet. Welke zijn bekend en welke gebruiken ze?
- Vraag waar een liedje uit bestaat en behandel dit kort. Ga verder met de vraag hoe je het kunt meezingen met een clipje waarbij je alleen de muziek hoort en de tekst ziet noemt?
- Vraag de leerlingen hun (Nederlandstalige) lievelingsliedje te noemen en vraag of ze het door jou geselecteerde nummer kennen. Leg uit dat ze dat liedje gaan zingen door middel van karaoke als opwarmertje van de les.
- Deel of laat de blaadjes met de songtekst uit(delen) en lees de tekst hardop voor.
- Laat de kinderen het liedje met het blaadje voor zich zingen.
- Vertoon via de laptop de instrumentale en/of karaoke versie van het nummer op het digibord.
- Laat de hele klas meezingen.
- Vraag de leerlingen of de tekst woorden bevat die ze niet kennen.
- Behandel die woorden of haal zelf een aantal woorden uit de tekst die je wilt bespreken.

Maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling ontwikkelt een taalgevoel door middel van songteksten.
 - De leerling leert een songtekst, clip en/of instrumentale versie in een groepje op internet op te zoeken.

Benodigheden

- Computers met koptelefoons (in computerlokaal)
- Eventueel mogelijkheden om songtekst te printen

Lessuggestie

- Verdeel de klas in groepen om een eigen (Nederlandstalig) nummer te selecteren voor 'karaoke je mee?'
- Leg uit dat een liedje in een karaoke versie op verschillende manier gezocht kan worden:
Muziekweb (maakt gebruik van YouTube, Spotify) en YouTube.
Lees in bijlage 6 hoe de veilige zoekmodus in YouTube aangezet kan worden.
- Licht toe dat jij als leerkracht bepaalt of de tekst van het liedje geschikt is om mee te dingen voor het populairste Karaoke je mee?-nummer. Vertel waar je op gaat letten: duur van het nummer; woordgebruik, geschiktheid van het beeldmateriaal.
- Geef mee dat niet op alle vindplaatsen de songtekst zichtbaar is. En dat de tekst van het liedje apart opgezocht kan worden.
- Laat ze hun karaoke je mee-nummer per mail inleveren. Bedenk hoe je het onderdeel verwoorden het beste kan aanpakken. Zijn afspeellijsten handig?

Verwoorden!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling kan vertellen over de (digitale) zoektocht naar en keuze van het karakodenummer van de groep.
 - De leerling kan zijn of haar ervaring delen over het gebruik van een online muziekdienst en over een vindplaats van muziek.

Reflectie/presentatie

- Elk groepje presenteert met behulp van het digitale schoolbord zingend hun Karaoke je mee-nummer. Er wordt gestemd op het populairste/leukste Karaoke je mee-nummer.
- Print bij het ontbreken van de songtekst van het winnende lied, deze voor de klas uit.
- Vraag de leerlingen hoe het was om met een lied mee te zingen, dat zij zelf hebben opgezocht en hebben gekozen.
- De les wordt afgesloten met nummer 1 van Karaoke je mee!

Bijlage 6

Karaoke

Volgens Muziekweb (2016) is karaoke een vanuit Oost-Azië overgewaaid vorm van interactief vermaak. Karaoke is een Japans woord en betekent 'leeg (kara) orkest (oke)'. Door de zang uit de oorspronkelijke opnamen van (voornamelijk) pophits te mixen, begonnen Japanners omstreeks 1980 met het maken van provisorische orkestbanden waarover mensen zelf kunnen zingen. In Nederland maakte het publiek voor het eerst kennis met dit verschijnsel toen presentator Hennie Huisman er halverwege de jaren tachtig een tv-format omheen verzorgde: de Soundmixshow. Artiesten als Marco Borsato, Gerard Joling, Glennis Grace, Edsilia Rombley en Helmut Lotti werden dankzij deze show bekend. U vindt een karaoke-versie van een liedje door in het artiestveld 'karaoke' in te vullen en in het songtitelveld het gewenste liedje.

<https://www.muziekweb.nl/Link/T00000000200/karaoke>

Meer lezen: <http://www.beeldengeluidwiki.nl/index.php/Soundmixshow>

Muziekweb

Op Muziekweb is één zoekveld. Daar kun je volgens Stichting Centrale Discotheek (1995 - 2016) zoeken op vrijwel alles dat met een cd of dvd te maken heeft: artiest, band, songtitel, componist, werk, uitvoerende en albumtitel.

Wanneer je lid bent van een bibliotheek, dan kunt je materialen lenen uit de collectie van Muziekweb. Er kan een albumadvies en artiestenadvies worden samengesteld via de website. Let op: Muziekweb maakt intensief gebruik van cookies voor de correcte werking van de website. Door middel van cookies kan bijvoorbeeld de verlanglijst worden bijgehouden. Er is een foutmelding wanneer in de webbrowser de cookies niet zijn aangezet.

<https://www.muziekweb.nl/Muziekweb/Informatie/zoeken>

YouTube

Volgens Wikipedia (2016) is YouTube is een website waar de gebruiker filmpjes kan publiceren, maar in ruil daarvoor YouTube het recht geeft de filmpjes te hergebruiken en te verkopen. [1][2] De slagzin van de website is YouTube, Broadcast Yourself. YouTube werd in februari 2005 door drie medewerkers van PayPal opgericht. De website werd in 2006 eigendom van Google.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/YouTube>

Meer lezen over online muziek luisteren:

<https://www.consumentenbond.nl/online-muziek-luisteren/wat-is-online-luisteren>

Meer lezen over online muziekdiensten:

<https://www.consumentenbond.nl/online-muziek-luisteren/waar-online-muziek-luisteren>

<https://www.bright.nl/bright-beoordeelt-streaming-muziekdiensten>

Spotify

Volgens iCulture (2016) is Spotify van oorsprong een Zweedse muziekdienst, die sinds 2010 in Nederland actief is. De naam is een combinatie van 'spot' en 'identify'. De muziekdatabase van Spotify bevat miljoenen nummers, die voor elke gebruiker toegankelijk zijn. De dienst had halverwege 2016 100 miljoen gebruikers, waarvan 30 miljoen betalen.

<http://www.iculture.nl/dossiers/spotify/>

Hulp nodig: <https://support.spotify.com/nl/>

Meer lezen over video platformen:

<https://www.frankwatching.com/archive/2015/02/19/wat-is-de-beste-plek-voor-je-video-youtube-vimeo-of-facebook/>

Meer lezen over veiliger/kindvriendelijker zoeken op YouTube:

<https://support.google.com/youtube/answer/174084?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=nl>

<https://www.jufjannie.nl/2014/03/18/hoe-maak-je-youtube-met-2-stappen-kindvriendelijker/>

Bronnen:

iCulture. (2016). Spotify. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <http://www.iculture.nl/dossiers/spotify/>

Stichting Centrale Discotheek. (1995 - 2016). Karaoke. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://www.muzyiekweb.nl/Link/T00000000200/karaoke>

Stichting Centrale Discotheek. (1995 - 2016). Zoeken in de catalogus. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://www.muzyiekweb.nl/Muzyiekweb/Informatie/zoeken>

Stichting Kennisnet. (2015). Sociale media in het speciaal Onderwijs. Gedownload op 9 september 2016, van https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Sociale_media_in_het_speciaal_onderrwijs.pdf

Wikipedia. (2016, 20 oktober). YouTube. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/YouTube>

De nieuwsfabriek

M6.1

Wie of wat maakt onze school zo speciaal?

Opdracht: De leerlingen laten op een creatieve en mediawijze manier zien wat de school in de vorm van een foto-, video/film- of geluidsreportage speciaal maakt.

Groep:	6
Tijdsduur Voorbereiding:	± 45 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	15 minuten
Tijdsduur Maken:	30 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	30 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik:
	G1: Communiqueert via diverse applicaties met vrienden en klasgenoten. Kan geschikte apparaat/platform bij doel kiezen.
Mediawijsheid competentie:	B1: Kan benoemen hoe media een rol spelen in eigen leven, hoe met media omgegaan wordt. B2: Herkent veelgebruikte standaardtechnieken en begrijpt hoe mediaproducten deze technieken inzetten om hun doelstellingen te realiseren. B3: Kan boodschap uit verschillende bronnen halen en verschillen aangeven.
Facultatief:	C2: Bewerkt unieke eigen gemaakte content met in achtning van gangbare maatschappelijke waarden en normen in voorgeschreven toepassing. G2: Kan eenvoudige software downloaden, installeren en gebruiken.

Leerdoelen:

- Leerling wordt zich bewust van de totstandkoming van nieuws.
- Leerling weet welke technieken worden gebruikt bij het maken van beelden.
- Leerling is in staat om met een mobiele telefoon of met een ander type camera of recorder zelfstandig (foto-, film- of geluids-)opnames te maken.

Meer informatie:

Deze les kan opgesplitst worden in meerdere lessen en facultatief aangevuld worden met het bewerken en samenvoegen van de gemaakte content via een foto- of videobewerkingsprogramma. Het geheel kan met een PowerPointpresentatie of via online dienst gepresenteerd worden.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling herkent en heeft begrip van het begrip nieuws en een nieuwsitem.
 - De leerling herkent en heeft begrip van de vier lagen waarmee je naar een beeld kunt kijken.
 - De leerling herkent en heeft begrip van het begrip podcast, mp3 als geluidsopname.

Benodigheden:

- Een computer verbonden met een digitaal schoolbord en internet.
- YouTube

Lessuggesties

- Activeer voorkennis door via de site <http://jeugdjournaal.nl/> of het YouTube kanaal <https://www.youtube.com/user/jeugdjournaal> een nieuwsitem van de vorige dag of een van de beste filmpjes uit het NOS Jeugdjournaal te tonen.
- Vraag aan de leerlingen:
 - op welke gebieden kun je allemaal keuzes maken bij het maken van een nieuwsitem? (Hint: onderwerp, woordgebruik, wie interview je, hoe lang is het item, waar richt je de camera op, hoe combineer je beeld en geluid, etc.)
 - welke invloed kunnen die keuzes hebben op hoe je een mening over een nieuwsitem vormt?
- Laat het filmpje over nieuws zien: <https://youtu.be/8Xn3USo7hjs>
- Behandel de vier lagen waarmee je naar een beeld kunt kijken (bijlage 7):
Filmische laag: wat zie je?
Narratieve laag: wat vertelt het beeld?
Semantische laag: wat betekenen de onderdelen in het beeld?
Retorische laag: waarvan wil dit beeld jou overtuigen?

Toon uitleg camerastandpunten: <https://youtu.be/zVXE7FlmldU>

Toon uitleg belichting : <https://youtu.be/MWsZSKnruYk>

Toon uitleg locatie: <https://youtu.be/GLv5DtF8Gis>

Toon deze uitleg (ook) voor foto opnames: <http://willemwever.kro-ncrv.nl/televisie/aflevering/20890-0>

- Werk toe naar de opdracht: wat maakt de school zo speciaal (voor jou)?
Neem de 'tips presenteren' van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (z.d.) uit bijlage 7 door met de leerlingen.
Als zij een geluidsopname gaan maken, wat is bij hen dan extra van belang?
- Herhaal dat het standpunt van de camera veel effect kan hebben op hoe wij als kijker het beeld ervaren.
- Herhaal dat je met licht verhalen kunt vertellen. Door met lampen iemand te beschijnen/belichten, kun je iemand in een handomdraai omtoveren in een schurk of juist in een held. Met licht stuur je de aandacht van de kijker of schep je precies de sfeer die je wilt.
- Herhaal dat de locatie waar een scène zich afspeelt voor een groot deel de sfeer bepaalt. Soms kun je met een paar simpele ingrepen al een heel ander gevoel geven aan een eerst zo saai leslokaal.

Maken!

Opdracht: de leerlingen maken een kort nieuwsitem van twee minuten over wat de school zo speciaal maakt. Bepaal aan de hand van de groeps grootte en middelen of de leerlingen in groepjes van 2, 3 of meer leerlingen aan de slag gaan.

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling past de technieken toe bij het maken van de (foto-, film- of geluids-) opnames.
 - De leerling is in staat om met de mobiele telefoon of met een ander type camera of recorder zelfstandig (foto-, film- of geluids-) opnames te maken.

Benodigheden

Voor deze les zijn een aantal materialen noodzakelijk. De benodigde materialen zijn afhankelijk van de keuze voor de verwerking van de opdracht in een foto-, film- en/of geluidsopname:

- Diverse videocamera's of digitale fototoestellen met camera incl. usb-kabel of wifi voor draadloos overzetten.
Of maak (extra) gebruik van de mobiele telefoon (smartphone) van de leerling met camera en internettoegang en/of maak gebruik van (extra) tablets met camera en internettoegang.
- Een laptop of computer met internettoegang
- Een account van YouTube (kanaal)
- Toestemming om te filmen in de school
- Toestemming voor het gebruik van de opnames voor een ouderavond, als nieuwsitem of PR tool voor de school op de website en/of sociaal mediakanaal
- (Optioneel) wifi
- (Optioneel) verkleedspullen
- (Optioneel (handheld) voicerecorder, mobiele telefoon of tablet met dictafoon/voicerecording app

N.B. Zorg dat alle benodigde apparatuur in de ruimte aanwezig is, dat batterijen opgeladen zijn, alle kabels beschikbaar zijn en dat alles goed werkt. Vraag eventueel hulp of tips aan de beheerder van het schoolnetwerk en aan de beheerder van de (sociale) mediakanalen.

Lessuggesties

- Bepaal en bespreek met de klas waar de foto-, film- en/of geluidsopname aan moet voldoen: kwaliteit, duur van de (totale) opname. Houd er rekening mee of je wel of niet de opname gaat/kan bewerken.
- Vertel waar de leerlingen wel of geen opnames mogen maken. Waarvoor is toestemming gegeven?
- Geef afhankelijk van de beschikbare tijd (lesuur, projectweek) aan hoeveel tijd ze voor de opdracht krijgen.
- Stel voor dat ze als groep eerst hun idee uitwerken in een mindmap, voordat ze opnames gaan maken.

Verwoorden!

Vorbereiding

Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:

- De leerling kan vertellen over de media die hij of zij gebruikt
- De leerling kan vertellen over de keuzes van het standpunt, de belichting en locatie bij het maken van de foto-, film- en/of geluidsopname.

Reflectie/presentatie

Afhankelijk van de beschikbare tijd, bekijk of beluister je alle opnames van de klas. De groepjes vertellen kort over het maakproces en de keuzes erin.

Bedenk samen met de leerlingen hoe je al de nieuwsitems kunt laten zien aan andere klassen en/of ouders en begeleiders. Is het leuk voor een ouderavond? Voor op de website of een sociale mediakanaal? Waarom is het geschikt en hoe gaan jullie dat bekend maken? Maak een plan van aanpak.

Bijlage 7

Online workshop Mediawijsheid/beeldgeletterdheid

Om mee te kunnen doen in de samenleving vol media is mediawijsheid onmisbaar. Een van de aspecten van mediawijsheid is beeldgeletterdheid; ook wel 'begrijpend kijken' genoemd. Kinderen zien eindeloos veel beelden voorbijkomen; in het nieuws, maar ook op sociale media, zoals YouTube. De online workshop Mediawijsheid biedt leraren handvatten die zij nodig hebben om op een goede manier met leerlingen te kunnen praten over deze beelden.

<https://www.kennisnet.nl/artikel/deze-online-workshop-helpt-je-op-weg-met-mediawijsheid/>

http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid#!page-1588777

Vier lagen waarmee je naar een beeld kunt kijken

http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid%20-%20!page-1588777#!page-1588786

Camerastandpunten

http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid%20-%20!page-1588777#!page-1588778

Belichting

http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid%20-%20!page-1588777#!page-1588782

Locatie

http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid%20-%20!page-1588777#!page-1588784

Tips presenteren

<http://files.beeldengeluid.nl/pdf/presentatietips2.pdf>

Podcasting in het onderwijs -verouderd:

<http://www.schoolpost.nl/pdf/kennisnet/kn050.pdf>

Opslag en beheer podcast

<https://soundcloud.com/for/podcasting>

Podcast

Een podcast is volgens Wikipedia (2016) een audiouitzending waarbij het geluidsbestand op aanvraag wordt aangeboden door middel van webfeeds. Dankzij de introductie van draagbare mp3-spelers zoals de iPod was deze vorm van uitzenden snel populair onder radioamateurs. De term podcast is dan ook een samentrekking van iPod en broadcast (Engels voor 'uitzenden').

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Podcast>

Leessuggestie kinderen

Achter de schermen bij het NOS Jeugdjournaal, Jan Paul Schutten; illustraties: Katrien Holland

35 jaar NOS Jeugdjournaal: dat verdient een boek! In deze handzame uitgave nemen we een kijkje achter de schermen aan de hand van 'een dag aan het werk voor 600 seconden Jeugdjournaal'. Het hele proces is een opeenstapeling van feiten, voorbeelden en ervaringen en is gekoppeld aan één dag (van 05.53 uur tot 18.38 uur). Er is plek voor elke vorm van journalistieke activiteit én voor alles wat nog meer nodig is om een goede en betrouwbare live-uitzending te maken. Tussen de informatieve tekst die (ver)beeldend, humoristisch en feitelijk is staan vlotte kleine zwart-wittekeningen. In meer dan twintig kaders wordt een veelheid van informatie, kennis, feiten en weetjes uitgelicht en uitgelegd. Een enkel interview op een hele pagina (met zwart-witfoto) laat iets meer zien van presentatoren of (eind)redacteurs. Met achterin foto's van de overige Jeugdjournaal-medewerkers. Rijke uitgave van een bekende auteur die al twee Gouden Griffels won, en die naadloos aansluit bij het Jeugdjournaal: informatief met een knipoog, en je doelgroep zéér serieus nemen! Vanaf ca. 9 t/m 12 jaar.

Verdieping fotografie/fotograaf

<https://www.bibliotheek.nl/werkstuk/basisschool-groep-5-6/de-samenleving/fotograaf.html>

<http://willemwever.kro-ncrv.nl/televisie/aflevering/20890-0>

Bronnen:

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (z.d.). tips presenteren. Gedownload op 9 september 2016, van <http://files.beeldengeluid.nl/pdf/presentatietips2.pdf>

Kennisnet Digitale geletterdheid. (2016, 10 mei). Workshop Mediawijsheid. Gedownload op 9 september 2016, van http://maken.wikiwijs.nl/68532/Workshop_Mediawijsheid%20-%20page-1588777#|page-1588736

Spelpartnershop. (2015, 8 december). MediaMatch the Movie [videobestand]. Geraadpleegd op 9 september 2016, van <https://youtu.be/fjVOCaF5zzg>

Stichting Kennisnet (2015). Sociale media in het speciaal onderwijs. Gedownload op 9 september 2016, van https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Sociale_media_in_het_speciaal_onderrwijs.pdf

Wikipedia. (2016, 24 oktober). Podcast. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Podcast>

Songwriterschool

M7.1

Opdracht: Via tutorials op het internet leren de leerlingen om een eigen song te schrijven en uit welke onderdelen een song bestaat. Met behulp van online (rijm)woordenboeken en opgedane inspiratie wordt de tekst geschreven op de melodie van hoedje van papier.

Groep:	7
Tijdsduur Voorbereiding:	± 30 minuten (Hangt af van de voorkennis en technische randvoorwaarden.)
Tijdsduur Kijken:	20 minuten (filmpjes)
Tijdsduur Maken:	30 minuten
Tijdsduur Verwoorden:	10 minuten
Focus op competentiegroep:	Gebruik: G1: Ontdekt nieuwe manieren van gebruik apparatuur en platform.
Mediawijsheid competentie:	S1: Kan digitale en online media gebruiken wanneer dit gevraagd wordt. B2: Herkent veelgebruikte standaardtechnieken en begrijpt hoe mediaproducten deze technieken inzetten om hun doelstellingen te realiseren. C1: Kan zowel open als gesloten zoekopdrachten omzetten in juiste trefwoorden.

Leerdoelen:

- De leerling maakt kennis met het leren via tutorials (instructiefilmpjes) en ontdekt de voordelen hiervan.
- De leerling ontwikkelt een taalgevoel bij het schrijven en het bestuderen van songteksten.
- De leerling leert meer over het schrijfproces van een lied.

Meer informatie:

Door het leren via instructiefilmpjes ontstaat er volgens Kennisnet (2014) meer ruimte in de les voor het beantwoorden van individuele vragen. Op de website Onderwijsvanmorgen.nl van Malmberg (z.d.) wordt geconstateerd dat de leerling actief leert, dus zelf aan de slag gaat met de stof en bewust stil staat bij wat hij of zij aan het doen is. De actieve betrokkenheid bij het leerproces beïnvloedt ook de motivatie. Meer informatie over Flipping de classroom vindt je in bijlage 8.

Kijken! en maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KIJK- en MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling maakt kennis met het leren via tutorials (instructiefilmpjes) en ontdekt de voordelen hiervan.
 - De leerling ontwikkelt een taalgevoel bij het schrijven en het bestuderen van songteksten.
 - De leerling leert meer over het schrijfproces van een lied.

Benodigdheden:

- Computerslokaal met computer
- Koptelefoons
- Pen
- A3 Papier voor mindmap
- Kladblok en/of schrift

Lessuggesties

- Geef leerlingen kaders mee:
 - Mogen ze bij de opdracht ook in tweetallen werken?
 - Wat is het eindresultaat aan het einde van de les.
 - Hoe lang mag de leerling over het schrijfproces doen?
 - Hoe wordt de tijd bewaakt en aangegeven?
 - Wat mag de leerling (online) doen als hij of zij eerder klaar is?
- Geef de vier verkorte URL's aan de leerlingen: zichtbaar op het digitale schoolbord of te raadplegen via de mail.
<http://bit.ly/tekstschrijvenopbestaandemelodie>
<http://bit.ly/onderwerpkiezen>
<http://bit.ly/songtekstschrijven>
<http://bit.ly/opbouwliedje>

Maken!

Opdracht: Schrijf een song op een bekende melodie. Gebruik hiervoor de melodie en techniek aangereikt van Schooltv. Maak een mindmap/woordspin over jouw onderwerp. Gebruik deze bij het schrijven van je songtekst en leer meer over de opbouw van een lied.

Geef de leerling vrijheid in het maakproces en coaching waar er vragen zijn.

Nieuwe tekst schrijven op bestaande melodie (4 min)

<http://www.schooltv.nl/video/liedtekst-schrijven-een-nieuwe-tekst-op-een-bestaande-melodie/>

Het kiezen van je onderwerp en het starten met je tekst. (4.30 min)

<https://youtu.be/vECyIzER7bU?t=30s>

Songtekst schrijven (5 min)

<https://youtu.be/4nzLII3VPvY?t=30s>

Opbouw liedje (5 min)

<https://youtu.be/RijjStL8EcY?t=30s>

Eventueel weer:

Nieuwe tekst schrijven op bestaande melodie (4 min)

<http://www.schooltv.nl/video/liedtekst-schrijven-een-nieuwe-tekst-op-een-bestaande-melodie/>

Verwoorden!

Reflectie/presentatie

- De leerling leert meer over het schrijfproces van een lied door een klasgenoot.
 - In koppels wordt de gemaakte songtekst aan elkaar gepresenteerd/gezongen. Er wordt verteld waar de inspiratie voor de tekst (bronnen) vandaan komt.
 - De duo's bestuderen de verschillen en overeenkomsten in de songteksten.

Bijlage 8

Internet volgens Wikipedia (2016)

Internet is een netwerk van computernetwerken (intranet en extranet). Een computernetwerk is over het algemeen alleen beschikbaar binnen een organisatie of gebouw, een beperking die opgeheven wordt door een internet. Om een internet goed te laten werken is het nodig om afspraken te maken over protocollen. Een bijna universeel gebruikt protocol is het zogenaamde Internetprotocol (IP). Computers in verschillende computernetwerken kunnen dankzij die afspraken met elkaar communiceren.

Het **internet** is de benaming voor een zeer groot, de hele aarde omspannend openbaar netwerk van computernetwerken, waarvan de afspraken worden beschreven in de Requests for Comments die worden beheerd door de Internet Engineering Task Force. De oorsprong van het internet is terug te voeren tot ARPANET, een in 1969 in de Verenigde Staten gebouwd militair netwerk, dat later voor algemeen gebruik geschikt is gemaakt vanuit Amerikaanse universiteiten. Inmiddels is het internet een mondiaal fenomeen, dat het karakter van massamedium heeft gekregen. Als een van de succesfactoren wordt wel genoemd dat het volledige internet eigendom van niemand is, terwijl de fysieke onderdelen wel degelijk een eigenaar hebben.

In het dagelijkse spraakgebruik wordt met internet vaak het World Wide Web bedoeld, maar dat is slechts een van de vele diensten die kunnen worden gebruikt via het internet. Andere bekende diensten zijn e-mail, VolP, FTP en Usenet.

<http://www.dutchcowboys.nl/online/het-internet-bestaat-vandaag-25-jaar>

YouTube volgens Wikipedia (2016)

YouTube is een website waar de gebruiker filmpjes kan publiceren, maar in ruil daarvoor YouTube het recht geeft de filmpjes te hergebruiken en te verkopen.[1][2] De slagzin van de website is YouTube, Broadcast Yourself. YouTube werd in februari 2005 door drie medewerkers van PayPal opgericht. De website werd in 2006 eigendom van Google.

Meer lezen over veiliger/kindvriendelijker zoeken op YouTube:

<https://support.google.com/youtube/answer/1174084?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=nl>

<https://www.jufjannie.nl/2014/03/18/hoe-maak-je-youtube-met-2-stappen-kindvriendelijker/>

Flipping the classroom

In de les ontstaat door deze werkvorm meer ruimte voor het beantwoorden van vragen, individuele aandacht, verdieping en activerende didactiek.

<https://www.kennisnet.nl/artikel/flipping-the-classroom-draag-met-video-je-kennis-over/>

Leren met YouTube: docenten kunnen niet meer achterblijven

<https://www.kennisnet.nl/artikel/leren-met-youtube-docenten-kunnen-niet-meer-achterblijven/>

Bronnen:

Malmberg. (z.d.) Flipping the classroom: 6 voor- en nadelen. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van

<http://www.onderwijsvanmorgen.nl/Flipping-the-classroom-6-voor-en-nadelen/>

Wikipedia. (2016, 18 augustus). Internet. Geraadpleegd op 9 september 2016, van

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Internet>

Wikipedia. (2016, 20 augustus). YouTube. Geraadpleegd op 9 september 2016, van

<https://nl.wikipedia.org/wiki/YouTube>

Kennisnet. (z.d.) Flipping the classroom: draag met video je kennis over. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van

<https://www.kennisnet.nl/artikel/flipping-the-classroom-draag-met-video-je-kennis-over/>

Tweet, snap, FB of insta met de klas!

M8.1

Opdracht: Met begeleiding en onder toezicht maken leerlingen zelf content voor een sociaal media kanaal van school. Dit kanaal wordt (tijdelijk) beheerd door groep 8, de docent, beheerder bedrijfsprofiel en betrokken hulpouders.

Groep: 8
 Tijdsduur Voorbereiding: vanaf 45 minuten
 Tijdsduur Kijken: wisselend
 Tijdsduur Maken: wisselend
 Tijdsduur Verwoorden: wisselend
 Focus op competentiegroep: **Gebruik:**

GI: Creëert eigen materiaal en deelt dit met anderen. Opereert makkelijk crossmediaal. Ontdekt nieuwe manieren van gebruik apparatuur en platform.

Mediawijsheid competentie: BI: Beseft dat de samenleving vraagt om media-vaardigheden. Kan eigen mening verwoorden over hoe media een rol spelen in eigen leven, en kan dit vergelijken met anderen, en andere tijdperken
 CI: Kan de betrouwbaarheid van informatie beoordelen. Kan informatie van diverse bronnen met elkaar vergelijken en de gevonden informatie synthetiseren. Kan binnen het totale (gevraagde en ongevraagde) informatieaanbod relevante informatie selecteren.

Leerdoelen:

- De leerling leert onder begeleiding en in een veilige leeromgeving creatief om te gaan met media en ziet hoe leuk en aantrekkelijk nieuwe media kunnen zijn.
- De leerling maakt kennis met nieuwe technieken met betrekking tot het creëren van media.
- De leerling doet nieuwe kennis op over de totstandkoming en werking van media door reflectie op eigen mediaproducties.
- De leerling leert kundig en kritisch om te gaan met media ter voorbereiding op het digitaal burgerschap.

Meer informatie:

Je kunt de focus leggen op een niet gepersonaliseerde account waardoor de leerlingen allen dezelfde start hebben. Denk hierbij aan een lege tijdlijn, geen vrienden etc. Je kunt ook de focus leggen op samen media maken in een afgeschermd omgeving dus in een geheime groep of privé account.

Zoek uit wat het sociale media beleid is, welke kanalen al in gebruik zijn en welke wijze van gebruik (gericht op veiligheid en privacy) toestemming van de ouders oplevert. Werk samen en/of vraag advies aan de beheerder van de website/het sociaal media kanaal.

Officieel mogen leerlingen vanaf 13 jaar zelfstandig een account aanmaken. Ga je werken met individuele accounts (wel of niet-gepersonaliseerd) of kies je voor een groepsaccount onder toezicht? De doorgaande leerlijn heeft de leerling getraind in de vaardigheden rond begrip, gebruik en communicatie. In groep 8 mag de leerling oefenen in de praktijk ter voorbereiding op het digitaal burgerschap.

Kijken en maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KJK- en MAAK-leerdoel je wilt benadrukken:
 - De leerling leert onder begeleiding en in een veilig leeromgeving creatief om te gaan met media en ziet hoe leuk en aantrekkelijk nieuwe media kunnen zijn.
 - De leerling maakt kennis met nieuwe technieken met betrekking tot het creëren van media.

Benodigdheden:

- Film- foto- of geluidsopname apparatuur met bijbehorende kabels.
- Computers met internet toegang.
- Account(s).
- Afspraken gebaseerd op het sociale mediabeleid van de school en de online omgangsvormen die door de klas zijn bepaald in de les.
- Toestemming van de ouders en/of begeleiders van de leerling.

Lessuggesties

- Sta voor deze les, week en/of jaar stil bij de mogelijkheden en kansen van en voor de school. Voor inspiratie en tips zie bijlage 9 voor de mediatoolkit voor de basisschool van Mijn Kind Online.
- Bepaal de tijdsduur: jaar; themaweek of themadag
 - (bijv. Week van de Mediawijsheid)
- Zoek 'expert'-ouders: wie zitten er op het gekozen kanaal. Zijn er ouders die zich er beroepsmatig mee bezighouden? Is iemand fotograaf?
- Bepaal met de klas de netiquette van het medium.
- Denk gezamenlijk na over profielfoto('s), profielnaam, omschrijving, hashtag, beheerdersrol(len).
- Sta met de leerling stil bij wat er nodig is voor het bericht.
- Bepaal wie de doelgroep is.
- Breng in kaart wie er allemaal online zijn op het gekozen medium.
 - Leerlingen, burgemeester, Gemeente, Ouders, Middelbare scholen etc.
- Wat is je doel: laat je het leerproces van groep 8 zien of staat bijvoorbeeld de brugklas centraal? Geef je tips voor de brugklas: open dagen, tips voor kaften, tips voor huiswerk maken, nieuwe vrienden maken, oriëntatie op beroepskeuze, reik je handige apps om je huiswerk mee te maken etc.

Verwoorden!

Reflectie/presentatie

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken;
 - De leerling doet nieuwe kennis op over de totstandkoming en werking van de media door reflectie op eigen mediaproducties.
 - De leerling leert kunding en kritisch om te gaan met media ter voorbereiding op het digitaal burgerschap.

De leerling leert door het behandelen van alle leuke berichtjes kundig en kritisch om te gaan met media ter voorbereiding op het digitaal burgerschap. De makers van het bericht vertellen over hun keuzes in het maakproces en de bron(nen).

Bijlage 9

Wat doen kinderen volgens Kennisnet (2014) online?

Volgens Justin Pardoën experimenteren kinderen online en maken fouten. En dat moet ook, die ruimte hebben ze nodig om te kunnen groeien. Daarbij hebben kinderen net als wij behoefte aan verbinding. Ze beseffen dat het delen van intiem kapitaal - het jezelf tot op zekere hoogte blootgeven - een manier is om je verbonden te voelen.

Volgens Toornvliet zouden we moeten beginnen met kinderen te leren wat internet nu eigenlijk is. 'Ze snappen nog niet dat Twitter of WhatsApp geen nutsvoorzieningen zijn, zoals het water uit de kraan, maar dat er bedrijven achter zitten die geld verdienen aan jouw gegevens. Of dat de foto's die je op Facebook zet niet meer van jou zijn, maar dat ze opgeslagen worden op servers in Amerika.'

Tim Toornvliet van de digitale burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom: 'Online privacy is het hebben van controle over je eigen gegevens en over wat anderen over jou weten en wat ze met die informatie doen.' Als je die controle niet hebt, en anderen kunnen zomaar informatie over jou verzamelen en gebruiken, dan verlies je je vrijheid

Toornvliet pleit ervoor om kinderen op school te laten experimenteren met het bouwen van eigen netwerkjes. 'Zodat ze kunnen ervaren hoe open de communicatie is op zo'n netwerk, en hoe het voelt als anderen jouw berichtjes ook blijken te kunnen lezen.'

Pardoën oppert om de kinderen stapje voor stapje bewust te maken van de grenzen en mogelijkheden van online communicatie. Wat deel je met anderen en wat zijn de gevolgen? Wat gebeurt er met een foto die je op Facebook zet? Wie kan dat allemaal met elkaar delen? En wat als je over iemand roddelt die getagged is in een foto, wie leest er dan allemaal mee?

Tip:

Ook voor scholen is bewustwording en oriëntatie de eerste stap. Organiseer een bijeenkomst of zet privacy op de agenda van een teamvergadering. Breng in kaart wat de houding van de school is ten opzichte van sociale media en privacy.

Wat kinderen online doen en laten, kun je als ouder of leerkracht niet controleren. Maar je kunt ze wél duidelijk maken dat hun online privacy goud waard is.

Ouders beschikken in veel gevallen al over de best denkbare coach: hun kind. Vaak vinden kinderen het alleen maar leuk om hun ouders of leerkracht uit te leggen hoe iets werkt

Om een goed gesprek te kunnen voeren met tieners, is het belangrijk dat zij het gevoel hebben dat je ze serieus neemt. Wees je daarom niet alleen bewust van de risico's maar ook van de kansen en mogelijkheden van internet en sociale media. Sta open voor hun wereld en oordeel niet te snel. Werken aan bewustwording betekent niet dat zij altijd het antwoord geven dat je het liefst wilt horen.

https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Kinderen_en_online_privacy.pdf

Verdieping privacy op school:

https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Privacy_in_10_stappen.pdf

Online privacy

Wil je dat leerlingen tijdens de les sociale media gebruiken? Houd er dan rekening mee dat leerlingen jonger dan 16 jaar daar straks toestemming voor moeten krijgen van hun ouders.

Een foto waarop een leerling herkenbaar in beeld is, zegt iets over de leerling. Die foto is een persoonsgegeven.

Wil de school een foto van een leerling op de schoolwebsite zetten? De privacywetgeving eist dat daar vooraf uitdrukkelijk toestemming voor wordt gevraagd.

Soms vraagt een school geen toestemming, maar wordt er aan ouders gemeld dat ze bezwaar kunnen maken tegen het gebruik van foto's. Vanaf mei 2018 gelden er strengere Europese privacyregels. Dan is het vragen van duidelijke en specifieke toestemming verplicht.

<https://www.kennisnet.nl/artikel/fotos-van-leerlingen-gebruiken-zo-mag-het-wel/>

Online omgangsvormen - netiquette

<https://www.mediawijsheid.nl/onlineomgangsvormen/>

Samen media maken - mediatoolkit voor de basisschool

http://mijnkindonline.nl/sites/default/files/uploads/Samen%20media%20maken_fin.pdf

Meer informatie over Week van de Mediawijsheid

<https://weekvandemediawijsheid.nl/>

Inspiratie op Twitter

<https://twitter.com/GroepvanRob>

<https://twitter.com/Groep8BSV> (niet meer actief)

https://twitter.com/obsde_windhoek

Een stoomcursus Twitter voor kinderen

<http://mijnkindonline.nl/artikelen/twitter-voor-kinderen>

Twitter:

Tessa van Zadelhoff geeft via haar blog Warempel lesvoorbeelden twitter:

- Twitterverhaal/gedicht - leerlingen krijgen een opdracht om rondom een bepaald thema een verhaal of gedicht van precies 140 tekens te maken. Je zou ook gezamenlijk een Twitterverhaal kunnen maken, ieder om de beurt 140 tekens en de volgende leerling sluit aan op het verhaal van zijn voorganger.
- Wie maakt het langste woord? - Via Twitter geef je een onzinwoord b.v. bikplewrtgasena Welke leerling twittert het langste (bestaande) woord gevormd met deze letters?
- Woordenschat - Twitter een moeilijk woord - welke leerling twittert het eerst de juiste betekenis?
- Spelling - Twitter een zin met een aantal spelfouten erin. Wie twittert het eerst de gecorrigeerde zin terug?
- Rekenen - Twitter een redactiesom. Wie rekt hem het eerst uit?
- Geschiedenis - Schrijf een tweet namens een historisch persoon. Wat zou Minister van Houten getwitterd hebben in 1874 toen zijn kindernetje werd vastgesteld?
- Raadpleeg een deskundige - Een vraag over sterrenkunde of ruimtevaart? Tweet de vraag naar @govertschilling, @Astro_Mike, @edumaat of een andere deskundige die misschien het antwoord weet.

<http://warempel.nl/2009/09/05/twitter-in-groep-8/>

Snapchat

Volgens Mijn Kind Online (2005-2016) - Met Snapchat stuur je heel gemakkelijk foto's en korte filmpjes naar je vrienden.

Daarbij geef je zelf aan hoe lang de persoon - aan wie je de foto of het filmpje stuurt - het beeld mag zien. Na die tijd wordt het beeld automatisch verwijderd. Het timer-knopje zit linksonder in het scherm.

Je kunt foto's en filmpjes ook bewerken. Wil je een filter toevoegen? Swipe dan na het maken van de foto naar links.

Met emoticons maak je je bericht nog leuker. Klik op het vierkantje rechtsboven in het scherm en kies uit honderden verschillende tekenjes, variërend van hartjes en smileys tot hamburgers en ballonnen.

Voeg tot slot nog een grappige tekst of tekening aan je afbeelding toe. Voor tekst klik je op het T'tje rechts bovenin.

Om te tekenen, klik je op het potloodje helemaal in de rechterhoek, er verschijnt dan een kleurenpalet waaruit je zelf een kleur kunt kiezen. <http://mijnkindonline.nl/artikelen/snapchat-voor-ouders>

Facebook

Op de website van Facebook kunnen we lezen dat het haar missie is om de wereld meer open en verbonden maken.

Hello Digital schrijft dat Facebook begon als een netwerk voor Amerikaanse studenten om onderling contact te leggen en te houden. Gebruikers kunnen een vriendennetwerk opbouwen en berichten achterlaten waarop een ander kan reageren. (...)

Facebook draait om statusupdates. "Wat ben je aan het doen?", vraagt de site aan gebruikers. In een statusupdate schrijf je waar je over nadenkt, wat je hebt gedaan of wat je doet. Kortom, over alles wat je bezighoudt. (...) Kies zelf met wie je deze berichten deelt: met vrienden, vrienden van vrienden of de hele wereld.

Alle gezamenlijke updates van iedereen komen in een zogenaamde tijdlijn voorbij. Vrienden kunnen op jouw berichten reageren en andersom. Zo ontstaat soms een levendige discussie. Een update kan overigens ook een foto zijn of een interessant artikel op internet. Komt er iets leuks voorbij, dan kun je reageren of 'liken' door op de vind-ik-leuk-knop te drukken.

<https://www.hellodigital.nl/social-media/wat-is-facebook/>

<https://www.facebook.com/about/basics/>

Maak je kind wegwijs op Facebook

<http://mijnkindonline.nl/artikelen/maak-je-kind-wegwijs-op-facebook>

Ouderbetrokkenheid en Facebook

<https://www.kennisnet.nl/artikel/zo-bereik-je-ouders-via-facebook/>

Instagram

Volgens Mijn Kind Online (2005-2016) is het leuke aan de app Instagram is dat je heel snel mooie foto's kunt maken met je telefoon en die eenvoudig kunt delen met de rest van de wereld. Vooral het mooier maken van je foto's maakt deze app enorm populair. Dat doe je met een filtertje dat je - na het maken van je snapshot - over je foto heen legt.

Meer informatie over Instagram en haar netiquette: <http://mijnkindonline.nl/publicaties/lesmateriaal/instagrap-de-les>

Boek YouTube® filmpjes maken voor kids

<http://www.bibliotheek.nl/catalogus/titel.404025730.html>

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus/ebook/40733873X.html>

Bronnen:

Mijn Kind Online/Kennisnet. (2014, april). Kinderen en online privacy. Gedownload op 9 september 2016, van https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Kinderen_en_online_privacy.pdf

Kennisnet. (z.d.) Foto's van leerlingen gebruiken? Zo mag het wel. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://www.kennisnet.nl/artikel/flipping-the-classroom-draag-met-video-je-kennis-over/>

Warempel. (2016). Twitter in groep 8. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <http://warempel.nl/2009/09/05/twitter-in-groep-8/>

Mijn Kind Online (2005-2016). Snapchat voor ouders. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <http://mijnkindonline.nl/artikelen/snapchat-voor-ouders>

Facebook. (z.d.). Privacy basics. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://www.facebook.com/about/basics/>

HelloDigital. (december, 2014). Wat is Facebook? Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <https://www.facebook.com/about/basics/>

Mijn Kind Online. (2005-2016). Instagrap - de les. Geraadpleegd op 28 oktober 2016, van <http://mijnkindonline.nl/publicaties/lesmateriaal/instagrap-de-les>